No. 1954 Zaterdag 25 Juni 1921. 38ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— bij vooruitbetaling.

BUREAU VAN DIT BLAD
Waterkant Overzijde
DRUKKER. B. L. BOGAERS.

Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f. 0.50; voor elken regel meer 7½ cts.

TEN AFSCHEID.

Donderdagmiddag heeft Zijne Excellentie Gouverneur OSCAR LOUIS HELFRICH onze Kolonie verlaten na het bestuur te hebben overgedragen aan den Edelgrootachtbaren Heer, Mr. JOHN BROWN GORSIRA, Ondervoorzitter van den Raad van Bestuur.

Het korte gouverneurschap van nauwelijks twee volle jaren zal wel een unicum zijn in onze koloniale geschiedenis.

Maar toch was die korte tijd voor den Heer HELFRICH lang genoeg om zijne groote bestuurstalenten ten volle te ontplooien. Wondervlug heeft hij zich ingewerkt in voor hem vreemde toestanden door van den beginne af persoonlijk kennis te maken met alle lagen en standen onzer maatschappij. Over alles liet hij zich inlichten; niets ontging zijn aandacht; onbegrepen toestanden moesten hem worden uitgelegd en verklaard. Hard werkend, veel inspectie houdend, alle eilanden afreizend tot tweemaal toe, heeft de Heer HELFRICH in die twee jaren toch zeer veel tot stand gebracht.

Ook van blijvende waarde.

Zijn werkprogram, ontvouwd in de Wenschelijkheidsbegrooting, staat hooger dan het Rapport van Prof. WENT, omdat het bovenal praktisch onmiddelijk aansluit aan bestaande toestanden, en volkomen uitvoerbaar is.

Wanneer de Economische Comissie, door hem ingesteld, en de Koloniale Raad, welke bijna onverdeeld het Plan HELFRICH met geestdrift heeft begroet, vasthouden aan dat Program, zal het korte bestuur van den Heer HELFRICH nog jarenlang zegenrijk nawerken tot heil van onze Kolonie.

Heel veel tijd zal er mede gemoeid zijn, alvorens de Groote Landbouw op bloeit tot een winstgevend bedrijf, waar de buitenbevolking overvloedig en goed betaald werk zal kunnen vinden. Maar door het verleenen van flinke voorschotten zal het toch mogelijk wezen den veeteelt meer systematisch in te richten en beter productief te maken.

Een ieder is ervan overtuigd, dat Curaçao geen landbouwkolonie is. Nooit of nimmer hoeft ooit weer beproefd te worden zoo iets te maken van onze dorre droge rots. Maar veeteelt! Ja! Vooral als het werkelijk TEELT wordt en geen VEEHOUDERY blijft, waarbij absoluut niet naar de beesten werd omgezien. Men moet goed zorgen voor de beesten en ze flink voederen. De weinige vruchtbare plekjes grond, die op de groote plantages te vinden zijn, moeten gebruikt worden voor den aanplant van veevoeder. Op die manier zullen de groote plantages weer productief worden en tot bloei geraken. De beste en meest vooruitstrevende Planters geven het voorbeeld en zijn in dezen geest reeds werkzaam.

Door het verval der groote plantages werd Curaçao noodlijdend, slechts door wederopleving van het groot landbouwbedrijf kan die noodlijdende toestand worden weggenomen.

Handel, Scheepvaart en Nijverheid zijn machtige factoren tot verhooging van de volkswelvaart, maar de groote massa onzer buitenbevolking en eilandenbewoners kan daar niet van bestaan. In massa zijn ze weggetrokken om elders werk te zoeken.

Door het PLAN HELFRICH komt er meer en beter betaald werk voor onze buitenbevolking, en dat is de uitkomst, de redding uit onzen economischen crisis.

Vreemd, dat dit praktische plan, na een jaar van persoonlijke waarneming opgemaakt, algemeen gunstig beoordeeld in de Kolonie zelve, zoo behoedzaam en als wijfelend in Holland werd ontvangen ter wille der hooge kosten welke ermee gemoeid zijn. Een Kolonie in nood kan nu eenmaal niet zonder geld geholpen worden. Maar, op deze wijze besteed, zal het renteopbrengen en onze kolonie weer tot bloei geraken.

Dat men nu vasthoude aan het Plan HELFRICH en op dit punt continuiteit van bestuur betrachte, dan is het spoedig heengaan van dezen Gouverneur niet tot nadeel der Kolonie.

Voortvarend in hoogen mate heeft Gouverneur HELFRICH een open oog getoond voor alle misstanden; naar zijn beste vermogen heeft hij getracht ze te verbeteren. Niet altijd gelukte hem dit, maar zeer dikwijls buiten zijn schuld. Ongetwijfeld, geïnspireerd door Holland heeft Zijne Excellentie een groote taktische fout begaan door reeds bij zijne installatie te spreken over verhooging van belasting. Dat nam de gemoederen tegen hem in en deed zijn daden, hoe goed ook bedoeld, met wantrouwen afwachten. Van meer principieelen aard was het fout, dat deze Katholieke Gouverneur in een Katholieke Kolonie de gelijkstelling voor het Bijzonder Onderwijs niet doorvoerde, ook niet nadat deze gelijkstelling in Suriname al lang was afgekondigd.

Met dit al, het Gouverneurschap van den Heer HELFRICH heeft voor onze Kolonie bizondere beteekenis gehad; het droeg een eigen stempel en kenmerkte zich als het bestuur van een zeer ijverig en talentvol landvoogd, wiens naam met eere zal genoemd worden in onze koloniale geschiedenis.

Vijf jaren landvoogdij.

In de *Loc* van 19 Febr. schetst de hoofdredacteur Lievegoed de *algemeene* beteekenis, welke de aftredende gouverneur-generaal voor Indië heeft gehad.

„Men moet een bewind beschouwen in de lijst van zijn tijd. Deze landvoogdij valt dan niet alleen in de lijst van den koloniaten tijd te plaatsen, maar van den wereldtijd. De jaren 1916 tot 1921 vormen in de wereldgeschiedenis een periode, welke niet alleen de laatste verschrikkelijke jaren van den wereldoorlog omvat, doch die in anderen zin nog verschrikkelijker jaren van den officieelen vrede. Ze omvatten het ergste deel van het proces der georganiseerde wereldontwrichting en tevens de eerste jammerlijke pogingen tot herstel, die meer de ellende blootlegden dan haar lenigden. Het zijn de jaren, waarin de wereldoorlog werkelijk tot in alle deelen der aarde door ieder is meegeleefd en aan den lijve gevoeld. Ook, en in niet geringe mate, in de koloniale landen.

Het is dus een gansch abnormale tijd geweest, een dier donkere fragmenten uit het spel der geschiedenis, waarvan een later geslacht niet zal kunnen begrijpen, hoe men de ellende ervan heeft kunnen verduren. Ze is dan ook niet verduurd, ze is niet verduurd zonder verzet, en er heeft zich dwars door de oorlogs- en vredesgebeurtenissen heen in vele landen, een revolutie des geestes, in enkele ook een revolutie van de daad, voltrokken, die, zonder nog een "Umwertung aller Werte" te brengen, met tal van aloude en alom gangbare maatschappelijke beginselen heeft afgerekend. En deze verzetsgeest heeft zich als een epidemische ziekte over alle landen verbreid, niet overal dadelijk herkenbaar, omdat hij van vorm veranderde, met de menschen en met de omstandigheden; maar doordringen deed hij overal...... Ook, en niet het minst in de koloniale landen.

En nu is het dit, wat door kortzichtigen zoo vaak uit het oog wordt verloren bij het oefenen van kritiek op het bewind van den scheidenden landvoogd: dat hij in Indië niet meer aantrof een als omheinde kolonie, in politieken zin vrijwel „zelfgenoegzaam"; maar dat hij vond een kolonie, open en bloot gelegen aan de heirwegen van het wereldverkeer, die in haar eerste begeerte naar meer zelfstandigheid werd verrast door de luide klanken van wild beierende vrijheidsklokken. Een kolonie als organisch deel van de groote wereld rondom. Waarmede niet wil gezegd zijn, dat al wat zich in die vijf-jarige periode in deze kolonie heeft afgespeeld nu ook slechts zou zijn te beschouwen als een der bijkomstigheden van het machtige wereldgebeuren, maar wel dat op heel het denken en voelen en doen in deze landen dat wereldgebeuren van sterken en voortdurenden, van overheerschenden invloed is geweest.

Maar dan is het ook een uiting van haast zielige bekrompenheid om, gelijk zoo veelvuldig tijdens deze landvoogdij werd en wordt gedaan, den bewindvoerder over Indië in een periode als deze verantwoordelijk te willen stellen voor de wildheid en ongebondenheid, die zich in dat streven naar meer zelfstandigheid voordeed, als ware het zwakheid van beleid, die daarvan oorzaak was in plaats van macht, overweldigende macht van wereldgebeurtenissen."

Vervolgens bespreekt het blad de sterke gisting op politiek gebied, kenmerkend voor den *tijd*, maar niet voor het *bewind*.

„Wanneer het communisme de In-

Bij het Eeuwfeest
VAN
ADMIRAAL LOUIS BRION.
1821 — 27 September — 1921.
VII.

Het is niet onwaarschijnlijk, dat Brion's werkzaamheid in Noord-America zich nog over een ander gebied heeft uitgestrekt.

Volgens den *Diccionario Biografica* (in voce: MAC. GREGOR) „kwam den 3n Juli 1816 Francisco Javier Mina in Baltimore aan en schreef van daar aan Bolivar in Haiti, hem zijn hulp en medewerking verzoekend voor een expeditie om Mexico van het Spaansche juk te bevrijden. In geval Bolivar aan dit verzoek zou voldoen, beloofde Mina hem later wederkeerig ook in Venezuela behulpzaam te zijn. Tevens gaf Mina hem te kennen, dat hij hem gaarne persoonlijk wenschte te ontmoeten."

Hij lijkt wel aannemelijk, dat Brion tijdens zijn verblijf in Noord Amerika in deze aangelegenheid als tusschenpersoon is opgetreden en die twee mannen nader tot elkander gebracht heeft. Volgens Baralt (II, pag. 331) was deze Mina een Spaansch Generaal, uit zijn land vertrokken samen met verschillende Italiaansche officieren, die onder Napoleon in Spanje gestreden hadden, nu op weg naar Mexico om daar de opstandelingen te gaan steunen. Korten tijd nadat Brion met zijn schepen uit Amerika in Haiti was aangekomen, kwam ook Mina met zijn officieren daar aan. Dit schijnt ook Brion bewerkt te hebben, zooals Baralt niet onduidelijk opmerkt, *debido exclusivamente á su* (Brion?) *celo*", door de ijverige bemoeiingen van Brion. Doch bij aankomst op Haiti gaven deze vreemde officieren te kennen, dat zij liever naar Europa wilden terugkeeren, hetzij omdat zij weinig vertrouwen meer stelden in het beleid en de toebereidselen van hun generaal, ofwel omdat de toestand in Mexico hun te verward voorkwam en een ongelukkigen afloop deed vreezen. Van deze onzekerheid maakte Bolivar handig gebruik om die officieren toen over te halen om met hem mede naar Venezuela te gaan.

Dat Brion zijn gedwongen verblijf op Haiti nog op andere wijze wist te benuttigen, blijkt uit het volgende vermakelijke verhaal, door den Curaçaoschen schrijver P. Poel (Cur. Ct. 23 April 1836) aan de vergetelheid ontrukt.

Terwijl Bolivar op het einde van 1816 op Haiti met de uitrusting van een nieuwe expeditie naar Venezuela bezig was, kruiste Brion met zijn schepen op de Zuidkust van het eiland Cuba met het oogmerk hier Spaansche schepen buit te maken. Hier werd hij door een zwaren storm overvallen, die zijn vaartuigen verstrooide en zijn eigen schip op de talrijke klippen van het eiland Pinos ten Zuid Westen van Cuba gelegen, verbrijzelde. Indien de visschersbevolking van dit eiland te weten kwam, dat het gestrande schip van Venezolaansche opstandelingen behoorde en Spaansche gevangenen aan boord had, bestond er het grootste gevaar, dat zij den Gouverneur van Batabano, de meest nabijgelegen stad op de Zuid Westkust van Cuba, zouden verwittigen, die dan zeker gewapende troepen naar Pinos zou zenden om de schipbreukelingen gevangen te nemen. Brion bracht daarom zijn scheepsvolk onder het oog, dat, ingeval zij in handen der Spanjaarden vielen, zij zeker zouden ter dood gebracht worden. De eenige kans op redding bestond voor hen, wanneer zij stipt zijn orders uitvoerden. Daarom moesten zij zich voor Engelschen uitgeven. Alle Engelschen en Amerikanen, die Brion onder zijn bevelen had, werden als sloeproeiers meegegeven aan één hunner, die als Britsch zeeofficier gekleed, de overbrenger was van een brief voor de kust van Cuba van dezen inhoud: „Daar Zijner Britsche Majesteits schip van oorlog *The Wilderforce*, kapitein BROWN, het ongeluk heeft gehad op de klippen van Pinos te stranden, verzoekt gemelde kapitein in naam van Zijne Britsche Majesteit, aan den Gouverneur van Batabano bijstand om ee schipbreukelingen naar Cuba over te brengen, zullende alle kosten door gemelden kapitein gedragen worden." Deze list slaagde wonderwel. Weldra verschenen er bij Pinos vaartuigen, die de schipbreukelingen en de kleine stukken geschut en andere voorwerpen van waarde, die de visschers hadden opgevischt, aan boord namen. Dat deel der bemanning van Brion's schip, dat de gevangenen bewaakt en voor het oog verborgen had gehouden, kwam het laatste aan boord der Spaansche schepen en liet toen die gevangenen in vrijheid. Zoodra zij eenmaal onderweg waren, dwongen Brion's schepelingen de Spaansche kapiteins in plaats van naar Cuba hen naar Jamaica over te brengen, waar Brion hen behoorlijk voor hun moeite betaalde en hun tevens een brief meegaf voor den Spaanschen Gouverneur om hem te bedanken voor den bewezen dienst. Deze brief was onderteekend door Louis Brion, Admiraal enz. Men kan begrijpen hoe de Gouverneur op zijn neus keek, toen hij bemerkte zóó te zijn beetgenomen.

Het eskader, dat Brion uit Noord Amerika had meegebracht, gevoegd bij de schepen onder bevel van Villaret, rijkelijk door President Petion van Haiti van krijgsvoorraad voorzien, versterkt door de vreemde officieren, vormde de nieuwe vloot en het nieuwe expeditieleger waarmede Bolivar op verzoek van Arismendi en Zea weer naar Margarita zon terugkeeren.

De schepen van Brion met Bolivar aan boord vertrokken het eerst, den 21n December 1816 en kwamen na een zeer voorspoedige reis reeds den 28n December te Juan Griégo op Margarita aan. Acht dagen later nà Brion vertrok de rest der vloot onder bevel van Villaret, die een grooten krijgsvoorraad aan boord meevoerde. Deze schepen kwamen eerst na eèn maand zeilens op hun bestemming aan.

* * *

Wat was er echter tijdens Bolivar's afwezigheid voorgevallen?

Bij gemis aan opperste leiding hadden de verschillende generaals, elk op eigen gelegenheid en volgens eigen inzicht, zonder met elkander voeling te houden, op onderscheidene punten van het land met meer of minder succés den strijd voortgezet.

Ruim een maand voordat Bolivar op Margarita voet aan wal zette, hadden de Spanjaarden, door Generaal Aris-

landsche volksbeweging is binnengeslopen — in Indië immers aangebracht door Westersche adepten van Westersche leiders — dan was dit een psychische infectie van buiten af. En wanneer de reeds zoovele jaren geleden begonnen „ontwaking van het Oosten" dientengevolge met onverwachte heftigheid gepaard ging, dan is het onredelijk en onberedeneerd, de oorzaak daarvan te zoeken in zwakheid van bestuur."

Over de persoonlijkheid van dezen landvoogd die ten onrechte door velen als een zwakke figuur wordt beschouwd, doch, naar de geschiedenis zal bewijzen, inderdaad een krachtig man is, zegt schr. o. a.:

„Hij heeft, en dan vooral in de eerste jaren zijner laudvoogdij, ook in zijn streven naar rechtvaardigheid het nadeel van zijn aanvankelijke onbekendheid met personen en verhoudingen ondervonden. Hij heeft zijn beslissingen wel eens genomen, geleid door een advies, dat niet het rechte was; zaken anders gezien dan ze gezien moesten worden."

„Daar stond tegenover, dat Indië aan het hoofd van zijn bestuur wist een man, wien vreemd was partijdigheid in dien gevaarlijken zin van groepsinstinkt, die er juist naar streefde los en vrij te blijven staan van elke groep en de dingen van een hoog en eigen standpunt te bezien."

Over zijn scherp begrip voor de beteekenis van den tijd, voert het blad o. m. aan: „Wanneer men diplomatie mag nemen ook in anderen zin, ook in dien zin van een hoogere levenskunst, welker beoefening tot voorwaarde heeft dat leven in zijn oorsprong en richting intuïtief te verstaan, dan is, gelooven wij, de diplomatieke aanleg en opleiding van dezen landvoogd hem nog meer te stade gekomen op binnenlandsch dan op buitenlandsch terrein en dan mag de toenmalige Nederlandsche regeering, die op dezen landvoogd zag den rechten man op de rechte plaats, zich gelukkig achten dat ze, zoekende naar een „diplomaat", juist dezen heeft uitgekozen.

Er is immers ontegenzeglijk diplomatie ook in de wijze, waarop hij niet te keeren binnenlandsche stroomingen heeft trachten te kanaliseeren binnen nieuwe oevers van wet en recht en ook wel door politieke bandjirkanalen heeft weten af te leiden dan wel in anderen vorm een uitlaat heeft gegeven."

Ten slotte zegt schr.: „Scherp inzicht, verlicht door een voorvoelen van den tijd, hebben het beleid van den landvoogd gekenmerkt. Waarmede al weder niet is gezegd, dat steeds dadelijk die eenige juiste weg zou zijn ingeslagen en dat de vele en velerlei koloniale problemen, die zich opdrongen tijdens deze landvoogdij, hun eenig juiste oplossing zouden hebben gevonden. Een zwakke stee is b.v. de financieele politiek, zwak minder tengevolge van onvermogen om ook in dit opzicht de behoeften van Indië te onderkennen, doch meer uit onbetrouwbaarheid met een onderdeel van staatszorg, dat in deze tijden de grootste financieele deskundigen hoofdbrekens kost.

Men kan echter tal van voorbeelden noemen, waaruit blijkt, hoe intuïtief deze landvoogd zijn tijd begreep.

Wij wijzen er hier nu vooreerst maar op, hoezeer in overeenstemming met de zich baanbrekende staatkundige begrippen hij het eigen staatkundig leven van Indië, in den Volksraad ingewijd, een faire kans heeft geschonken; hoe hij, lang vóórdat sociale onlusten zich openbaarden in het Indische grootbedrijf, den werkgever bij herhaling en openlijk heeft herinnerd aan zijn socialen plicht, hoe hij de decentralisatie tot verdere ontwikkeling, ook op de Buitenbezittingen, bracht en deze gewesten meer en meer betrok in het algemeen bestuur; wantoestanden onder de oogen zag en de mede werking van alle partijen wist op te vorderen om de middelen toi verbetering te vinden; oog had voor het moderne en ook allermodernste verkeer, steeds ook in verband met Indië's groeiende beteekenis als land tusschen andere landen. Ook, hoe hij in ongedachte moeilijke vraagstukken, gelijk daar ontstonden bij de scheepschaarschte en later bij de voedselschaarschte, met bezonnenheid de moeilijkheden onder de oogen zag en men daarbij het veilige gevoel kon hebben, dat met den grootsten ernst en met onkreukbare rechtvaardigheid de zoo vaak lijnrecht tegenover elkander staande belangen elk op zijn waarde zou worden beoordeeld en niet het zwaarste, doch het hoogste belang het meest zou worden geteld. Dat in dien belangenstrijd de eerlijke beoordeeling van het landvoogdelijk beleid vaak te loor ging, is oorzaak geweest van veel onverdiende, vaak boosaardige kritiek, maar het is dan alweder te danken aan de sterke persoonlijkheid van dezen zoo ten onrechte zwak geachten landvoogd, dat hij zoo rustig zijn weg is gegaan, zijn weg, die, omdat hij feilbaar was als ieder ander staatsman, niet altijd kan geweest zijn de juiste weg, maar die altijd ging in een richting, door een onafhankelijk, ruimziend man naar beste overtuiging gekozen.

Uit hetgeen in aanvullende artikelen van de *Loc.* zal worden behandeld, zal nader blijken welk een veelomvattende bemoeienis het deel en doel van dezen bewindhebber is geweest.

Men zal dezen landvoogd ook bij zijn heengaan de heftige kritiek, waaraan hij heeft blootgestaan, niet sparen, maar wij gelooven niet dat ook zijn felste tegenstander zal kunnen ontkennen, dat hij, heel zijn landvoogdij door, trouw is gebleven aan zijn wapenspreuk: *Je marche droit.*

Uit het Zieleleven van dr. P. J. H. Cuypers.

Onder dezen titel verhaalt de Hoogeerw. Pater J. Kronenburg C. SS. R., daartoe aangezocht door de redactie van "De Volksmissionnaris" in dit tijdschrift:

Meer dan vijftien jaren heb ik het voorrecht gehad de schoone ziel van dien hoogbegaafden Katholiek te doorschouwen, de vertrouweling te zijn van zijne innigste geheimen; maar juist dat zelf, legt het niet den plicht op van stilzwijgen en uiterste kieschheid? Zou ik aan het publiek mogen meedeelen, wat maandelijks in stille uren mij als zielsgeheim werd toevertrouwd? Immers neen? God heeft dat beoordeeld, en beloond en bekroont het met goddelijke edelmoedigheid; Hij zal dat openbaren op den dag, waarop hij aan ieder in het openbaar zal toekennen, wat Hij hem waardig oordeelt.

Toch schitteren er in 't zieleleven van dezen Katholieken Grootmeester der kunst feiten zóó stralend naar buiten, dat zij niet tot het domein des geheims behooren; maar zelfs mogen gesteld worden tot het lichtende voorbeelden voor iederen hoogstaanden Katholiek, voor ieder Christen kunstenaar. En daarvan iets verhalen — is het niet allerheilzaamst?

Dr. Cuypers dan — al wie hem van nabij gekend heeft, zal het beamen — was een oprecht Katholiek, een man van sterk levend geloof.

Voor zoover hem dit niet door reizen of ziekte belet werd, naderde hij iederen Zondag tot de H. Tafel, en wie hem daar zag neerknielen, diep gebogen, en de H. Communie ontvangen met den grootsten eerbied, — die bewonderde en was gesticht. Op de hoogfeesten en op bijzondere kerkelijke tijden zagen wij hem meestal in de Kapel in 't Zand te Roermond, in een bank tusschen de geloovigen neergeknield, met Dom Guéranger, L'année liturgique geopend voor zich; zoo volgde hij onder anderen de kerkelijke plechtigheden van de Goede Week, en zelfs de langdurige ceremonies van den Paaschzaterdag zagen hem daar van 's morgens half zes tot het einde toe.

„Doctor", vroeg ik hem eens, „zoudt U niet voor de kapel van ons Juvenaat te Roermond een heel devote krib willen maken?"

„O, heel gaarne!"

„Ja, maar," vervolgde ik, „'t moet niet een gewone stal van Bethlehem zijn met herders en schapen; voor Juvenisten moet het iets meer ideaals zijn, iets geheel nieuws."

Het oog van den genialen Meester begon meer dan gewoon te schitteren; „uitstekend", zeide hij; „hoe wil U?"

En nu begon ik hem te zeggen, hoe de H. Alfonsus de Menschwording van Christus overwegend, zijn geest ten Hemel verheft, en daar aanschouwt hoe God de Zoon Zich den Vader aanbiedt ter verlossing der menschen. Ik zal u die meditatie sturen, besloot ik, en een tafereel daarvan zou ik gaarne boven de kribbe zien. En Dr. Cuypers ging St. Alfonsus' meditatie lezen en overwegen. En hij las, hoe de H. Bernardus voor zijn geest een tweestrijd zag in den hemel, een tweestrijd voor Gods troon, na Adams zondeval, tusschen Gods Rechtvaardigheid, „als Adam niet gestraft wordt." — „'t Is met mij gedaan", zegt de Barmhartigheid, „als de mensch niet gespaard wordt." — „Sterve dan iemand", besloot de hemelsche Vader, „die volmaakt onschuldig is." — Op aarde was geen onschuldige meer te vinden; in den hemel bood geen Engel zich aan; maar hoor, daar spreekt het Goddelijk Woord: Ecce ego, mitte me: zie, hier ben ik: zend mij! — En nu, dus overweegt Alfonsus, stelt de Vader voor het oog van zijn Goddelijken Zoon al de pijnen, al de smarten, die Hij ter verlossing van den mensch te verduren zal hebben: maar onveranderlijk blijft het besluit des Zoons: Ecce ego, mitte me.

Geheel dit bewonderenswaardig tafereel nam dr. Cuypers door diepe meditatie in zich op, en ontwierp een kerstkribbe zooals er in Nederland geen tweede is.

Eenige dagen later zeide hij mij: „Alfonsus, uw vader, is niet alleen een groot Heilige; 't is ook een echte kunstenaarsziel. Wat een prachtige opvatting! Ik zal er iets moois van maken."

Tegen Kersttijd kwam de kribbe op de Juvenaatskapel. Boven zagen wij de Menschwording in het plan der Goddelijke Voorzienigheid: In het stralend licht staat voor den troon des Vaders de Zoon Gods; Engelen naderen Hem met eerbiedigen schroom en ontdoen Hem van het kleed zijner Heerlijkheid, en bieden Hem, in plaats van kroon en scepter, die Hij neerlegt, den doornenkrans en het kruis.

Daaronder de verwezenlijking van dat heilplan: een groep in allersierlijkst lijnen- en kleurenspel, een allerschoonst Jezuskind, en daarnaast Maria, in de blijdste moederweelde, en Sint Joseph in diep vrome beschouwing, en daarachter twee Engelen in starende aanbidding en huiverende bewondering.

Terzijde Engelen, de ruimte inzwevend om de blijde boodschap aan de wereld te brengen; en het geheel omraamd door rozen en leliën en andere kleurige bloemen, zinspelend op de lieflijke legende, dat in dien kouden Kerstnacht duizenden bloemen in Bethlehems tuinen ontloken waren. Een Zee van licht overstraalt de goudgele en blanke kleuren, waarin beelden en achtergrond gehouden zijn.

Op Vigilie van Kerstmis, in den morgen, kwam dr. Cuypers nog eens zien; hij was zelf echt tevreden, en vroeg mij: „Komen er misschien ook anderen, dan uw Juvenisten, hier in de Nachtmis?"

Ik raadde zijn wensch en zeide: „Eigenlijk niet; maar u zullen wij gaarne ontvangen."

En dien nacht, kwartier vóór twaalf, daar stond de doctor voor de poort van het Juvenaat, met Dom Gueranger, Noël, in de hand. En tusschen de Juvenaten geknield, woonde hij de drie H. H. Missen bij, ging met hun ter Communie, en toen zij tegen twee uur zich verwijderde, bleef Cuypers alleen op de kapel achter, en heeft daar gebeden tot 's morgens zeven uur. Toen verliet hij ons, begaf zich naar het dichtbij gelegen kerkhof, bad daar op het graf zijner onvergetelijke gade en is daarna eerst naar zijn woning teruggekeerd.

Deze daad is geen voorbijgaande gevoelsdevotie geweest; jaren achtereen hebben wij den meer dan tachtigjarigen grijsaard aldus het goddelijk Kind Jezus zien vereeren.

In de laatste maanden van zijn leven, toen eenzaamheid hem hoe langer zoo meer omgaf, vond die derde ordeling van Sint Dominicus zijn gezelschap in het verkeer met Jezus en diens lieve Moeder, en telkens als ik hem bezocht, trof ik hem aan, den rozenkrans in de hand. Dit gebed trouwens was ook in zijn krachtvolle jaren een hem dierbare devotie geweest. Zeer dikwijls ging hij des namiddags eenige uren wandelen, bij voorkeur in de heide. „Och, zeide hij mij, dan bewonder ik daar het schoone in de natuur, en ik bid er tevens een paar rozenhoedjes." Wij weten van hem zelven ook, dat hij door het rozenkransgebed dikwerf de lange uren wijdde, welke hij op zijn vele reizen alleen in den trein doorbracht. Ook door lezing in een geestelijk boek, en niet zelden met een echt practische toepassing op zich zelven, wist hij zijn reis nuttig te maken. Eens kwam hij op een avond bij mij en zeide: „Daar heb ik straks in den trein wat geleerd!"

„Wat dan, doktor?"

„Wel, ik las het leven van den H. Geradus Majella, en hoe die Broeder, door een vijand gekneusd en verwond, toch vóór hem op de knieën was gevallen en hem om vergiffenis had gebeden. Wat een les voor mij, om de driftigheid te overwinnen!"

Het was trouwens voor dezen sublieme geest niet moeilijk, laat ik liever zeggen: het was hem natuurlijk, gedurig tot God op te klimmen en in het rijk der christelijke idealen te zweven. Kleine feitjes, enkele uitdrukkingen, die hem ontvielen, verraden dat. Zoo dateerde hij zijn particuliere brieven aan mij gaarne met een of ander kerklijk feest, en schreef hij dan aan 't hoofd daarvan, bijvoorbeeld: "Roermond, op Sinte Catharinedag", en dergelijke; ook het slot dier brieven was niet zelden een religieuze uitdrukking; zoo sloot hij op 27 December 1918 zijn heilwensch voor het nieuwe jaar aan mij, met deze diepgedachte woorden: „In vereenigde aanbidding van 't Allerheiligste Hart van Jezus."

Dat levendig geloof met de daaruit voortspruitende liefde hebben in dezen grooten katholiek die trouwe gehechtheid aan de Katholieke Kerk voortgebracht, welke hem ook met verontwaardiging iedere verzoeking daartegen deed afweren. Daarvan herinner ik mij o. a. een treffend feit.

Op zekeren avond kwam hij tot mij en zeide: "Lees dat stuk eens!" Ik sloeg er het oog op: 't was een uitnoodiging van een geheime secte tot den beroemden man, om als lid tot haar toe te treden.

„En wat zult u antwoorden?"

„Natuurlijk" riep hij uit, „ik zal dat afwijzen!"

„En welke reden zult u aangeven?"

„Wel vooreerst, omdat die secte vijandig is aan de Kerk; en ten tweede, omdat de Kerk het lidmaatschap verbiedt."

Op een anderen tijd zat de gevierde bouwmeester in een vreemd land aan een feestdisch, die te zijner eer was aangericht, en waar tal van aanzienlijke gasten hem omgaven. Hoog werd zijn genie geprezen, hooge eerbied hem betuigd. In den loop van den maaltijd gaf een der voornaamste aangezetenen hem eenige teekenen met de hand, die de doktor als herkenningsteeken dier zelfde geheime secte kende. Verontwaardigd ziet hij dien gast aan, en roept dan luide, zoodat het over geheel de tafel klinkt: „Neen! ik ben nooit lid van dat genootschap geweest!"

„Niet?" is de verwonderde vraag: „en hoe zijt ge dan zoo ver gekomen?"

„Door mijn kunst!" was het fiere antwoord. En hij mocht zoo spreken, de groote minnaar der waarheid, die innig overtuigd was, dat al zijne kostbare talenten hem door God waren geschonken, en daarvan openlijk getuigenis gaf, toen hij bij zijn grootsche huldiging op zijn 80sten verjaardag in het Rijksmuseum, naar God wees, de eeuwige Schoonheid, van wien alle schoonheid voortkomt, en die ook hem gedurende zijn bijna een eeuw omvattend leven geïnspireerd had.

Correspondentie van St. Martin.

Philipsburg, 12 Juni 1921.

Het Draadlooze Station: Dit is eindelijk kant en klaar en ziet er keurig netjes uit. De landengte tusschen Fort „Amsterdam" en Fort „Willem" gelijkt nu op een klein

---

mendi voordurend in het nauw gebracht, Pampatár, hun laatste steunpunt op dat eiland, verlaten, waarmede het geheele eiland in het bezit der independenten kwam. Arismendi stelde het eiland nu onder bevel van F. E. Gomez en trok zelf den 20 December met 400 man naar Barcelona.

Terwijl Generaal Piar begin September de havenstad Cumaná van de zeezijde blokkeerde en Mariño haar te land belegerde, zond Generaal Mc. Gregor van uit Barcelona bericht aan Piar hem terstond te hulp te komen. Samen trokken zij toen onder de hoofdleiding van Piar tegen de overmacht van Morales op en behaalden den 27n September een schitterende overwinning bij Yuncal, waarbij de Spaansche legeraanvoerder slechts met het tiende gedeelte van zijn soldaten aan de algemeen slachting ontkwam.

Terstond nadat Bolivar op Margarita voet aan wal had gezet, vaardigde hij een geestdriftige proclamatie uit om de bevolking mede te deelen, dat hij was teruggekeerd: *„con el bravo almirante Brion."* „met den dapperen admiraal Brion". (*Documentos* no 1156), en trok reeds drie dagen later naar Barcelona om zelf het opperbevel van het leger in handen te nemen. Maar Piar was reeds geruimen tijd naar elders vertrokken. Na de overwinning bij Yuncal was hij in Zuidelijke richting de Andesketen overgetrokken, om zich met Generaal Cedeño te vereenigen, die het hier de koningsgezinden reeds geruimen tijd geducht lastig maakte. Toen Piar op het einde van November zich bij hem voegde, besloten beiden in onderling overleg een inval te wagen in de provincie Guayana, aan de overzijde van den Orinoco gelegen, om zich later ook van Angostura, de belangrijke hoofdstad dier provincie meester te maken. (Baralt, II, p. 332).

Dit krijgsplan, door Piar koen en stout opgezet, met onweerstaanbaar geweld uitgevoerd, baande voor de Republikeinen den weg naar het geheele binnenland van Venezuela en Colombia. Piar had reeds den naam het geluk op de punt van zijn degen voor zich uit te dragen. Ook deze veldtocht in Guayana is voor Piar een doorloopend schitterend succes geweest, dat gevoegd bij de ontelbare glorievolle wapenfeiten, die hij te voren reeds in dezen geweldigen strijd tegen Spanje op zijn naam geboekt had, hem tot den gunsteling van het leger, tot een der meest geniale, dappere en onstuimige generaals en voórmannen van den Venezolaanschen heldenkrijg gemaakt heeft.

De verovering van Guayana beheerscht het geheele jaar 1817 en concentreert zich geheel om dit illustre driemanschap Bolivar-Brion-Piar, waarin alle drie een even gewichtige rol spelen, die onmogelijk los van elkander kan beschouwd worden. De roem van dezen veldtocht had voor Piar zeker een eervoller dood gewettigd. Het blijft onbetwist, dat het tragisch einde van Piar's leven ook een donkere schaduw geworpen heeft op de beide anderen.

Alvorens dus de gebeurtenissen van het jaar 1817 te verhalen, willen wij eerst eenige bijzonderheden uit het leven van dezen landgenoot van Brion mededeelen. Wij ontleenen ze aan den reeds meermalen genoemden schrijver P. Poel (*Cur. Ct.* 16 April 1836).

* * *

Manuel Carlos Piar werd te Curaçao geboren in 1777 of 1778. Nog zeer jong trok hij met zijn moeder naar Carâcas, waar hij een zorgvuldige opvoeding en onderwijs van zijn leermeesters ontving. (Zie *Gazete de Carâcas*, 28 Januari 1818). Reeds in 1796 was hij betrokken in een samenwering te Carâcas. Toen dit ontdekt werd, kon hij nog bijtijds naar Curaçao vluchten. Enkele andere samenzweerders van dit complot wisten uit de gevangenis te ontvluchten en namen eveneens de wijk naar Curaçao, waar zij zich, zooals naar den Kapitein Generaal te Carâcas werd overgebriefd, in het huis van Piar verborgen hielden. Deze deed daarover bij Gouverneur Lauffer in een brief van 13 Augustus 1797 zijn beklag, waarop Lauffer het volgende antwoordde: „Ik heb U. E.'s missive i. d. van 13 Aug. 1797 ontvangen en aanstonds het daarin aangewezen huis van den burger Piar aan de Overzijde op het onverwachts door een commando der Schutterij doen bezetten, doch geen personen, welke door U. E. gereclameerd worden, daarin gevonden."

Tijdens het beleg van Curaçao in Februari 1804 door den Engelschen Admiraal Bligh maakte Piar zich verdienstelijk door een afdeeling vrijwilligers aan te voeren, die in den omtrek van het Schottegat bezig waren de watercanoas te vernielen, te overvallen, en een officier en 3 manschappen gevangen te nemen, terwijl hij de overigen op de vlucht dreef.

Toen het op Curaçao weer rustig was geworden, legde hij zich op den handel en scheepvaart toe en kwam zoo op Haiti, waar hij met de Regeering in kennis geraakte en het bevel kreeg over een gewapende golet. Doch nauwelijks had hij in 1810 vernomen, dat in Carâcas de opstand tegen Spanje geproclameerd was, of hij trok daarheen. Te Puerto Cabello werd hem het bevel opgedragen over een der kanonneerbooten, die op de rivier de Orinoco ter ondersteuning der troepen moest ageeren. Sinds dien tijd had hij meer dan iemand een werkzaam aandeel genomen aan den veldtocht tegen Spanje, lauweren zonder tal geoogst, wonderen van dapperheid verricht, was hij de afgod geworden van het leger, maar ook zóó gehaat en gevreesd door de realisten, dat ze een premie van 10.000 pesos op zijn hoofd gezet hadden. (*Documentos*, No. 1103.)

Trouw aanhanger van Bolivar voegde hij zich in Haiti bij hem, en bekend met land en volk, sprekend hun patois, gebruikte hij zijn groote invloed op de negerbevolking om een groot getal Haitianen voor de eerste expeditie, die van daar naar Margarita uitzeilde, aan te werven. Bij het zeegevecht tegen de Spaansche brigantijn van oorlog *El Intrépido* op 2 Mei 1816 toonden deze soldaten welk waardevol materiaal zij waren voor dezen *guerra à muerte* (oorlog zonder genade).

stadje. De Heer 'T SAS, die met deze *Estelle* naar Curaçao terugkeert, verdient bizonderen lof voor het opmaken en uitvoeren van het plan van dit bouwwerk. Onpartijdige bezoekers kunnen niet anders dan tot het besluit komen, dat deze Heer op de hoogte van zijn, vak is.

Al kon hij niet over technische bouwinstrumenten beschikken, toch slaagde hij er in de gebouwen zoo regelmatig op te trekken, dat hij de bewondering van iedereen heeft afgedwongen. Wat het uitwendige gedeelte van het Station zelf betreft, ziet het er uit net als een honigraat. Het kamrad, dat pas met de *Estelle* ontvangen is, kon dezer dagen nog niet gemonteerd worden. Eerst moest het nog wat afgevijld worden.

Het garen van Zout: Hiermee is men in de kleine concessies begonnen. Het droge weer houdt nog steeds aan. Het eiland ziet er verschroeid uit. De *Exploitatie-Maatschappij* maakt hare ponten klaar om zout te garen, zoodra zulks doenlijk is. Gelukkig, want er is maar een kleine voorraad zout nog op stapel, Regenwater wordt hoe langer hoe schaarscher; uitstekend drinkwater wordt echter uit de pas voltooide Gouvernements put te *Cul-de-sac* geregeld gehaald. Zoo'n bron is in deze dagen meer dan goud waard.

Aankomst van Mgr. Vuijlsteke. Den morgen van den 30 Mei viel de paketschoener *Estelle* met den Apostolischen Vicaris van Curaçao onze reede binnen. Om 9 uur stapte Zijne Doorluchtige Hoogwaardigheid Monseigneur VUYLSTEKE aan wal, alwaar Z. D. H. door enkele Katholieke dames, heeren en kinderen verwelkomd en met vlaggen en banieren naar de kerk vergezeld werd.

Kort daarna werd Z. D. H. in de pastorie een adres aangeboden door den Heer ARMANIE, in tegenwoordigheid eener menigte dames en heeren.

Het is ons niet gelukt een afschrift van dit adres *ter publiceering* te kunnen machtig worden.

Na eene week alhier te hebben doorgebracht is Monseigneur VUYLSTEKE met de *Virginia* naar St. Barths gegaan om binnenkort terug te komen ten einde Zijne visitatiereis voort te zetten. — Men had alhier verwacht dat Mgr. eerst naar Saba zou gegaan. zijn.

Aruba, 21 Juni

Jolanda.

De Venezolaansche bijlander, Jolanda, op weg van Puerto-Cabello naar Aruba, kreeg in de buurt van Aruba een lek en zag zich genoodzaakt, hedennacht, **tegen 3 uur**, de Paardenbaai binnen te vallen. Het schip raakte vast *op de Punt van een ondiepe plaats* vóór den Mond van den Haven, liep vol water en zonk. Den kapitein, de heer GABRIEL SALCEDO, gelukte 't met zeilbooten zijn schip in dien toestand te lossen, hij verkocht de natte lading, bestaande uit witte mais, boonen, coco's en bacoven, aan de menschen van de Playa.

Koninginnedag.

Tot regeling en leiding van het door het Bestuur van Aruba, op den 31n Augustus a. s., te geven Volksfeest, ter viering van den verjaardag van H. M. de Koningin werd eene commissie benoemd, bestaande uit de volgende in alphabetische volgorde genoemde Heeren:

A. E. Goilo, F. Kwartsz, M. Kuiperi, J. Z. R. Lampe en Th. Ruiz.

VAN HET VATICAAN.

Een nieuw Mariafeest.

De „Croix" publiceert een schrijven van den Belgischen kardinaal Mercier, dat deze aan alle Katholieke bisschoppen der wereld heeft gericht.

In dit schrijven wordt gezegd:

„In 1913 hebben eerst de geestelijkheid van het diocees Mechelen, vervolgens de provinciaals van alle in België vertegenwoordigde congregaties, daarna de theologische faculteit van de Katholieke universiteit van Leuven en ten slotte het Belgisch episcopaat zich tot Z. H. den Paus gewend met het verzoek van Z. H. de dogmatieke erkenning te verkrijgen van de bemiddeling van de H. Maagd.

Zoodra de oorlog was beëindigd hebben wij aan de H. Congregatie der Riten gevraagd een eigen Mis en een eigen officie van Maria als Middelares te willen goedkeuren en den tekst er van aan Z. H. voor te leggen.

Deze tekst nu is Ons 12 Januari 1921 teruggezonden met de hooge goedkeuring van den H. Vader, die Zich heeft verwaardigd Zelf het officie en de Mis na te zien en er verschillende verbeteringen in aan te brengen.

Het officie en de Mis zijn voor alle diocesen van België goedgekeurd.

Het feest (tweede klas) is vastgesteld op 31 Mei den dag van het sluiten der Maria-maand op den vooravond van de maand van het H. Hart.

Tevens heeft de Paus verklaard dat dit officie en deze Mis voor alle bisdommen zal worden goedgekeurd, welke er bij de Congregatie der Riten om zullen vragen.

De bisschoppen van Spanje hebben reeds een dergelijk verzoek tot de Congregatie gericht en toestemming verkregen."

Kardinaal Mercier heeft bij dit schrijven aan de bisschoppen een gedrukt exemplaar van het officie en de Mis gevoegd.

Het Consistorie.

Den 13 Juni is een geheim en den 16n Juni een openbaar consistorie gehouden Mgr. Ratti, Mgr. Tacci en Mgr. Laurentie werden tot kardinaal gecreëerd.

NEDERLAND EN HET VATICAAN.

Mgr. Nicotra.

H. M. de Koningin heeft 7 Mei des avonds te kwart vóór acht uur ten Koninklijken Paleize in het Noordeinde in afscheidsgehoor ontvangen den Pauselijken Internuntius, Mgr. Nicotra.

Na de ontvangst nam de aftredende Internuntius deel aan den maaltijd van H. M. de Koningin.

De Koningin heeft Mgr. Nicotra bij diens aftreden het Grootkruis van de Oranje Nassau- orde verleend.

Tot Apostolisch Internuntius bij het Nederlandsche Hof is door Z. H. den Paus benoemd Mgr. Roberto Vicentini, thans verbonden aan de H. Rota te Rome.

Frankrijk en het Vaticaan.

De ministerraad van 17 Mei heeft de benoeming van Jonnart tot buitengewoon gezant bij het Vaticaan bevestigd.

Deze benoeming heeft over het algemeen een zeer goede pers. De, Temps" erkent, dat Briand gebruik gemaakt heeft van een praerogatief, dat hem onbewistbaar, toekwam, door niet langer te wachten met een benoeming en het hervatten der officieele betrekking bij den H. Stoel, nu een der voornaamste redenen van den breuk van 1904 werd uit den weg geruimd en opvolgende ministeries en ook de kamer duidelijk hadden te kennen gegeven naar den volkswil te willen luisteren en het belang van Frankrijk om te Rome vertegenwoordigd te zijn, boven alles te stellen.

Ook de „Débats" zegt, dat het gouvernement een uitstekende belissing heeft genomen, door iemand naar den H. Stoel te zenden, doch ook door die belangrijke missie op te dragen aan Jonnart, die zeker groote diensten bewijzen zal. De hervatting der diplomatieke betrekkingen met het Vaticaan is een polietiek feit, dat logisch voortvloeit uit den volkswil. Opvolgende gouvernementen hebben de redenen, die tot de hervatting hebben geleid, tot de hunne gemaakt. De kamer heeft met groote meerderheid zulks goedgekeurd. De senaat heeft nog niet den tijd gehad om zich uit te spreken, maar ook de opinie van dat lichaam kan niet twijfelachtig zijn. De hooge vergadering kan niet anders dan met voldoening zien, dat aan een van zijn aanzienlijkste leden de opdracht werd geschonken, die niet langer kon woren uitgesteld.

Doulet, de zaakgelastigde van Frankrijk bij het Vaticaan, heeft den kardtnaalstaatssecretaris Gasparri mededeeling gedaan van de benoeming van Jonnart tot Fransch gezant bij den H. Stoel.

De benoeming van mgr Ceretti tot nuntius te Parijs is aanstaande.

Berichten uit de Kolonie.

Huldeblijk.

Dinsdagmorgen werd door Z. E Gouverneur HELFRICH ten paleize ontvangen de Commissie, welke namens de Ambtenaren den scheidenden Gouverneur een Herinnering wenschten aan te bieden.

Aanwezig waren de Procureur Generaal, Mr. J. B. GORSIRA, de Gouvernements secretaris, H. J. T. BOOMGAART de Administrateur van Financiën A. B. J. PRAKKEN, het Lid van het Hof, als plaatsvervanger van den Voorzitter die door ziekte was verhinderd, Mr. C. S. GORSIRA de Inspecteur van het onderwijs H. MEERDINK en de Leider der Hoedenindustrie H. J. COHEN HENRIQUEZ.

De Procureur Genrl. nam het woord om den Gouverneur namens alle Ambtenaren oprecht te danken voor de groote hartelijkheid en gunstige welwillendheid steeds van den Landvoogd ondervonden. De Gouverneur leefde mee met zijne Ambtenaren, nam oprecht deel in hun wel en wee, ook der familie, en deed steeds zijn uiterste best om hen rechtvaardig te besturen.

Daarom hadden de Ambtenaren er prijs opgesteld den scheidenden Gouverneur een Herinnering aan Curaçao aan te bieden.

Het huldeblijk bestaande uit een studeerkamerameubement, zal hem met de oorconde in Holland worden aangeboden.

Diep ontroerd dankte Gouverneur HELFRICH voor dit hem zoo hoogst aangenaam bewijs van sympathie. De Procureur Generaal had het juist gezegd, de Gouverneur heeft veel gevoeld voor zijn ambtenaren, hun het werken aangenaam trachten te maken en steeds gestreefd hun rechtvaardige lotsverbetering naar best vermogen te bevorderen. Deze herinnering wordt door hem dankbaar aanvaard en zal hem een groote voldoening verschaffen ook in latere levensjaren.

De R. K. Volksbond.

Dinsdag morgen werd door den Gouverneur ook ten gehoore ontvangen een deputatie van den Curaçaoschen Roomsch Katholieken Volksbond Oorspronkelijk was het plan, dat de Heer HELFRICH een Bestuursvergadering zou bijwonen, maar de tijd daartoe ontbrak. De Voorzitter van den Bond, de Heer J. SPROCKEL bedankte den Gouverneur voor alles wat Z. E. gedaan had om de oprichting van den Volksbond mogelijk te maken. De stichter, de Heer ANTOINE PIJPERS, had in den Gouverneur steeds een grooten steun gevonden en zeer bemoedigenden raadsman. Dat den Heer PIJPERS, de moed niet ontzonken is bij de overgroote moeilijkheden in den beginne ondervonden, is voor een groot deel te danken aan den geestdrift waarmede de Gouverneur hem bleef bezielen om te volharden.

Daarom verzocht de Voorzitter den Gouverneur den Bond toe te staan Z. E. een gedenkpenning aan te bieden ter herinnering aan de Stichting van den C. R. K. Volksbond. Het is een gouden medaille met schild van den Bond en opdracht aan Gouverneur HELFRICH, fijn uitgevoerd kunstwerk van den Heer J. STRIEBEEK.

Ten diepste getroffen erkende de Gouverneur vanaf het begin de hooge waarde der oprichting van een R. K. Volksbond te hebben begrepen en inderdaad van harte den Heer PIJPERS te hebben gesteund.

Zeer blijde is Z. E. dat de Bond tot stand is gekomen en reeds tot hooger bloei kwam, Moge de Bond groeien en bloeien onder het voorzichtig bestuur van den Heer Sprockel.

Daarop bood de Gouverneur den Voorzitter een in een mahoniehouten casette geborgen ebbenhouten voorzittershamer aan, gekroond met koninklijken kroon en gemonteerd met zware zilveren eikentakken. Een mooi kunststuk van hooge waarde, vervaardigd door de Heeren J. Rib en J. Striebeek. De casette draagt schild en monogram van den C. R. K. Volksbond.

Plechtige H. Mis.

Donderdagmorgen werd in de Cathedrale Kerk een plechtige H. Mis van dankzegging opgedragen tot intentie van den Heer HELFRICH doch tevens den zegen des Hemels afgesmeekt over den vertrekkenden Gouverneur.

Naast zijn verhoogden zetel was eenig opgaand groen geplaatst.

Moge de goede God den Heer HELFRICH rijkelijk loonen voor het stichtend voorbeeld aan de Geloovige Gemeente der St. Annaparochie steeds gegeven.

Iederen morgen trouw zat Z. E. op zijn bidbank om de H. Mis bij te wonen en eens per week, buiten de feestdagen, ging Z. E ter H. Tafel.

Vertrek van den Gouverneur.

Donderdag middag half vijf trad een peloton soldaten, voorafgegaan door de Muziek en aangevoerd door Kapitein en Luitenant, buiten het fort en stelde zich op voor het Gouvernementshuis. Daar verdeelden zich de twee afdeelingen, terwijl de Kapel zich opstelde naar het front van 't Paleis. Toen kwam Gouverneur HELFRICH naar buiten, begeleid door den Procureur, de Adjudanten, Kapitein en Officieren, hield inspectie van troepen en scheepte zich in in de stoomsloep om zich aan boord van de *Stuyvesant* te begeven. Ofschoon de Afscheidsreceptie Zaterdagavond druk bezocht was, had zich weder een groote menigte Ambtenaren en Particulieren aan boord vereenigd om Z. Excellentie nogmaals vaarwel te zeggen. Klokke zes werd het anker gelicht en stoomde de *Stuyvesant* statig midden door de haven, aan weerskanten waarvan zich het volk had opgehoopt. De muziek zette het volkslied in, de kanonnen schoten, de seinpaal vlagde een laatst vaarwel, terwijl de Gouverneur op de commandobrug naar alle kanten ten afscheid wuifde.

Het ga Gouverneur Helfrich wel, Gods engel begeleide hem op al zijne wegen.

Eerw. Soeur M. Pancratia. +

Zaterdagavond half acht is na een lang en goed besteed leven de Eerw. Sœur MARIA PANCRATIA op Habay overleden. Soeur Pancratia was een sterke vrouw, zij eindigde haar leven eerst in haar tachtigste levensjaar, na een leven vol arbeid aan bijna alle scholen onzer Missie, ook op de eilanden Aruba en Bonaire. Tot een half jaar geleden was zij nog hoofd der naaikamer op Habay.

Maar ook in geestelijken zin was zij sterk. Soeur PANCRATIA is een bekeerling en zocht na haren overgang tot de Katholieke Kerk het hoogste, wat er te bereiken valt, het religieuse leven en het missiewerk.

Moge de goede God Zijne trouwe dienstmaagd beloonen voor al haar goede werken, welke zij vol opofferring deed ter eere Gods.

R. I. P.

Inhuldiging van Gouverneur Mr. J. B. Gorsira.

Vrijdagmorgen zagen we eenige vlaggen en hoorde tegen 9 uur de Soldaten uittrekken, muziek voorop. Om negen uur reed Zijne Excelentie Mr. JOHN BROWN GORSIRA, vergezeld van zijne beide Adjudanten naar den Kolonialen Raad om den voorgeschreven eed af te leggen.

Z. Exc. werd op 't Raadhuis ontvangen door een commissie bestaande uit de heeren Edw. Senior, S. M. L. Maduro en B. v. d. V. Zeppenfeldt. In de zaal van den Kolonialen Raad aangekomen heette de Voorzitter Z. Exc. welkom en liet den griffier de Proclamatie van den afgetreden Gouverneur lezen, waarin deze zijn dank uit aan al de ingezetenen, aan den Raad Van Bestuur vooral en den Kolonialen Raad en Ambtenaren voor hun medewerking en bidt voor den bloei der Kolonie.

Daarna las de Voorzitter het eedsformulier voor, waarop Z. Exc. zijn eed aflegde om als een goed Gouverneur op te treden. Hierop volgde de gelukwensch van den voorzitter, die het voorrecht had de eedaflegging van Z. Exc. voor de tweede maal af te nemen, wat hij heel hoogschat en hoopt, dat Z. Exc. met vrucht zal regeeren en beloofde den krachtigen bijstand van den Kolonialen Raad. ZExc. bedankte voor de hartelijke woorden van den Voorzitter en betreurde de aftreding van den Heer Helfrich, een man van karaktervolle ervaring en met goede bedoelingen voor de Kolonie bezield. Veel heeft de Kolonie verloren in Gouverneur Helfrich, die kwam vol ambitie en geestdrift en die veel over had voor den vooruitgang van de Kolonie. De bevolking zal zijn heengaan betreuren, want veel vrucht kon verwacht worden van zijn activiteit. Daarom ziet Mr. Gorsira den Heer Helfrich met leedwezen heen gaan en wenscht hem een goede aankomst in 't Vaderland. Daarmede verklaarde Zijne Exc. de uitoefening van zijn tijdelijke Magistratuur te aanvaarden. Als bij de aankomst vergezeld, verliet Zijne Exc. de Zaal onder de tonen van 't Wilhelmus.

Wij wenschen Zijne Excelentie oprecht geluk met de hooge onderscheiding hem te beurt gevallen en bidden, dat Gods rijkste zegen hem moge geschonken worden, opdat zijn Bestuur tot heil moge strekken der Kolonie en voor hem zelf moge zijn een tijdperk van groote voldoening.

Schriftelijke vraag aan den Minister van Koloniën

Ingediend den 25n Mei 1821 door den Heer H. VAN KOL.

Volgens berichten, o. a. in Amigoe di *Curaçao* van 16 April 1921, wordt de uittocht van geneesheeren uit de kolonie belist verontrustend.

Een drietal doctoren verlieten het hoofd-eilanden en van andere eilanden zijn bereids geneesheeren vertrokken, dan wel voornemens hun werkkring te verlaten.

Is de Minister van Koloniën daarmede bekend.?

En welke maatregelen zijn bereids genomen om in dezen noodtoestand spoedig te voorzien?

Een tweede Komeet.

Onze geachte Collega *Boletin Comercial* kondigt de verschijning aan van, 'n tweede Komeet, welke zichtbaar is. Het is een ster van de negende grootte met hel lichtenden staart, ontdekt door Mr. REICH van het observatorium aan de Kaap.

Van PONS WINICKE hebben we niets gezien, maar een staartje hebben we er toch van gehad. Donderdagmorgen heeft het geregend van 6 uur tot over twaalven.

Een vliegenier.

De Heer ANTONIO DAZA, Colombiaan, heeft in Spanje zijn brevet gehaald en vertoeft op het oogenblik hier. Hij is in 't bezit van een vliegmachine en is ook bereid te vliegen, zocht overal naar een geschikt terrein en vond dit ten slotte in de Salinja. Dezer dagen is er echter te veel wind om een vlucht te wagen.

Match.

Woensdag j.l. speelde de militaire voetbalvereeniging „Juliana" een wedstrijd tegen een elftal bestaande uit „Engelsche Kolonialen". Met wind tegen wist „Juliana" vóór de rust één doelpunt te maken door Hendriks. Na de rust wist dezelfde speler 3 maal te doelpunten, zoodat het einde kwam met een 4—0 overwinning voor „Juliana".

BUITENLAND.

Djambi en N. I. A. M.

De belissing in zake de Djambi-petroleumvelden is gevallen. Met 49 tegen 30 stemmen is het wetsvoorstel aangenomen.

Vóór stemde de gesloten rechterzijde benevens de heeren v. Rappard, Visser v. Yzendoorn, Dresselhuis, De Kanter (Vrijheidsbond) en de heer Braat. Tegen stemde de rest van linkerzijde.

De N. I. A. M. en door haar de „Bataafsche" zullen nu voorloopig de gelukkige bezitster worden van het rijke petroleumveld. Er zal vreugde zijn op de Carel van Bylandtlaan, waar het reusachtige kantoor van de „Koninklijke" is en in Londen. En wie op het succes van de Royal-Dutch gedobbeld hebben aan de Beurs, zullen profiteeren van de „hausse".

Wij, als onpartijdige buitenstaander, kunnen ons niet vroolijk maken over den uitslag. Niet, dat wij de „Koninklijke" haar voorloopig succes in Djambi niet gunnen, dat komt haar toe. Maar waarom was het noodig voor ons land om zoo evident partij te kiezen in de wereldpetroleumworsteling? Is Djambi niet groot genoeg? Een millioen, zevenhonderdduizend hectaren!

En daarom hadden wij, eerlijk gezegd, wel gaarne gezien, dat het zoo rationeele amendement voorgesteld door Treub ware aangenomen geworden. De heer Treub heeft bij amendement voorgesteld om aan de Koninklijke de helft van Djambi te geven en de „gelijkwaardige andere helft te reserveeren voor anderen. Voor wie? Dat liet de heer Treub onbeslist, De „Standard" had dan allicht in aanmerking gekomen. Men heeft nu toch wel begrepen, hoe naijverig de Standard en dus de „United States" op de Royal Ducht lees: „Britannië" is. Wilson heeft dat indertijd al te kennen gegeven en volgens de laatste berichten heeft Washintong nog een hopelooze poging gedaan. om zich te zien erkennen. Djambi is toch groot genoeg. Reeds in 1915 — de heeren Treub en Albarda herinnerden er terecht aan — stelde de Regeering voor, om Djambi in drieën te verdeelen. De exploitatietechnische bezwaren, door den Minister naar voren gebracht tegen de eventueele verdeeling, deelen wij wel geenszins. Die worden in de praktijk wel oplost.

En zij zijn trouwens lijnrecht in strijd met de eigen beloften van den Minister, dat hij volstrekt niet tegen de inmen ging van vreemd geld is gekant, dat hij gaarne ook andere groepen aan de exploitatie van de Indische rijkdommen zal zien deelnemen. Heeft de Royal Dutch-Shell eenmaal vasten voet in Djambi, dan komt er nooit meer iemand vreemds bij. Dan gelden immers de „verkregen rechten", de toeverlaat van iederen bareaucraat.

Gelukkig toonde de Minister nog op het laatste oogenblik zijn goeden wil door een daad en niet door woorden alleen. Hij veranderde n.l. de considerans van de wet in dier voege, dat nu als een paal boven water staat, dat niet heel Indië aan de „Koninklijke" zal worden uitgeleverd maar alleen de „residentie Djambi". 't Is toch al welletjes!

De Tijd.

De nota der Ver. Staten aan Nederland inzake de Djambi Olievelden.

Zooals „de Maasbode" reeds in een kort Reuter-bericht mededeelde, heeft de regeering der Ver. Staten bij de regeering in den Haag geprotesteerd tegen uitsluiting van Amerikaadsch kapitaal in de Djambi-petroleumvelden. De „Times" van heden, zooals ik reeds meldde, bevat een artikel, hetwelk ik om de belaugrijkheid van de kwestie, waarom het gaat, meen hier te moeten weergeven. Het artikel schijnt een lang telegram te zijn van den specialen correspondent van dat blad te Washington, en draagt den datum van 30 April. Het luidt:

De tekst van eene nota, op 19 April aan den Minister van Buitenlandsche zaken te den Haag door den gezant der Ver. Staten aldaar overhandigd, werd hier aan de pers medegedeeld tegelijkertijd met het nieuws, dat de Tweede Kamer der Staten Generaal van Nederland, door het aannemen van een wet, waarbij het monopolie voor de Djambi-petroleumvelden in Nederlandsch Oost-Indië, aan de Bataafsche Petroleummaatschappij, een dochter-onderneming van de Kon. Nederl. Mij. tot exploitatie van Petroleumbronnen etc. heeft gegeven, precies de actie genomen heeft waartegen de nota protest aanteekende.

Tegenover het criticisme van de nota, als zou deze gevaarlijk nabij inmenging komen in iets dat toch uitsluitend de Nederlandsche regeering en het volk aangaat, wordt hier opnieuw het argument aangehaald, dat Amerika niets anders wenscht dan gelijkgerechtigheid van gelegenheid (opportunity). En er wordt een uittreksel gegeven, waarin de regeering van Washington haar vrees uitdrukt „dat een monopolie van zulk eene verstrekkende belangrijkheid voor de ontginning van olie nu zal gegeven worden aan eene maatschappij, waar buitenlandsch kapitaal, ander dan Amerikaansch, op zulk een ruime schaal is geinterreseerd."

Noodeloos te zeggen, dat hier Britsch kapitaal bedoeld wordt, en een verklaring, door de Nederlandsche legatie te Washington uitgegeven, dat de Bataafsche Petroleum-maatschappij door Hollandsch kapitaal wordt gecontroleerd, heeft weinig belangstelling gevonden.

Het feit, dat zulk een nota gezonden werd, is ongetwijfeld een bewijs, dat het Staatsdepartement (Buitenl. Zaken) zich meer en meer bewust wordt van het groote aandeel door de Hollanders genomen in de olie-situatie. doch het is nog altijd waar, dat de Britsche kapitalisten de hoofdoorzaak van de Amerikaansche ongerustheid zijn. Het is juist een jaar geleden, dat door leden van den Amer. Senaat extracten uit de „Times" werden voorgelezen, uit het artikel van Sir Mackay Edgar waarin deze verklaarde: „binnen weinige jaren zullen de Ver. Staten aan Britsche petroleum-belangen jaarlijks een billioen dollar moeten betalen voor olie voor de Amerikaansche vloot en de Amerikaansche huishoudelijke consumptie", en verder, dal „alle gekende olievelden en alle toekomstige en waarschijnlijke olievelden buiten de Ver. Staten zijn in Britsche handen, of onder Britsch bestuur of controle of worden door Britsch kapitaal gefinancierd."

Het geloof, dat zulks letterlijk waar is, is nog steeds de kapitale factor van den toestand. Het zet een grooter kracht bij aan de verkeerde feitenvoorstelling waaraan zich de secretaris voor Binnenlandsche zaken. Mr. Fall, schuldig maakte op 15 April en het ontneemt veel gewicht aan de geautoriseerde ontkenning van zulke verkeerde voorstellingen. Zulk eene ontkenning werd nu weer gegeven in den vorm van een schrijven aan senator Lodge van den hoofdvertegenwoordiger van de Royal-Dutsch-Shell groep in Amerika, den heer Avery Andrews, en staat gedrukt in de „Verhandelingen van het Am. Congres". In het kort wordt daarbij verklaard, dat de Britsche regeering geen belangen, direkt of indirekt, heeft, noch gehad heeft in hetzij de Shell Company of de Mexican Eagde Company. Wat de Kon. Nederl. Maatsch betreft, zoo heeft wel de Britsche regeering gedurende den oorlog aandeelen uit Britsch particulier eigendom overgenomen, om den wisselkoers van den gulden te kunnen ophouden, doch deze aandeelen zijn sedert dien verkocht en op heden heeft de Britsche regeering geen belang direkt noch indirekt, ook bij deze maatschappij.

Het mag hier worden opgemerkt,— zoo gaat de „Times-corespondent" voort — dat senator Lodge, terwijl hij om verlof vroeg aan het Congres, om zijn „démenti" te drukken, het toch nog noodzakelijk achtte om van het bericht, dus ontkend, te zeggen, dat „hij er nog niet zeker van was, dat het tot op zekere hoogte accuraat was." En men kan gerusrt vermoeden, dat deze twijfelachtige onderschrijving meer algemeen zal opgemerkt worden dan de substantie van het schrijven.

Ik heb reden te gelooven dat een uitgebreid rapport van wege het Staatsdepartement over de oliebronnen der werel en over de manier waarop zij gecontroleerd werden, binnenkort voor de inlichting van het Congres zal voorhanden zijn. Intusschen zou er op gelet dienen te worden, dat de mededeeling aan den Haag van het voornemen der Ver. Staten gewaagt, om niet aan buitenlandsch kapitaal toe te staan „in openbare landen te exploiteeren" (to operate in public lands)" tenzij de betreffende regeering evenredige of gelijke voorrechten toekent aan Amerikaansche burgers". En daar is de verdere waarschuwig dat „in het licht van de toekomstige behoeften der Ver. Staten zullen hoogst gelimiteerde en zuiver-defensieve bepalingen. als boven aangegeven misschien onvoldoende worden, indien het princiep van gelijkgerechtigheid niet in vreemde landen wordt erkend."

Buitengewone vergadering van den raad van Ned.-Indië.

De „Javabode" bevat zeer uitvoerige bijzonderheden omtrent de buitengewone vergadering van den Raad van Ned.-Indië betreffende bezuinigingen op de begrooting 1922. De vergadering werd door den gouverneur-generaal geleid. Aanwezig waren de leden van den Raad van Ned.-Indië, de commandanten van leger en vloot, mr. Schumann, van Volksraad, verschillende departementschefs, de adviseur voor de decentralisatie, de algemeen secretaris, de procureur-generaal bij het Hooggerechtshof, de Regeeringsgemachtigde voor Algemeene Zaken, de eerste gouvernementssecretaris, de secretaris van den Raad van Indië, de administrateur van Financiën en de commiesredacteur ter Algemeene-Secretarie.

Mr. Fock wees in zijn openingswoord op het bijzonder karakter van deze vergadering en spoorde aan alle krachten in te spannen ten einde Indië te behoeden voor de landshuishouding Mr. Fock betreurde deze uitbreiding en verdieping van de overheidsbemoeienissen allerminst en was van oordeel, dat de middelen aanwezig moeten zijn om de zaken gaande te houden. Hij haalde de woorden aan „Donnez moi de bonnes finances, je vous donnerai une bonne politique" en wees op het feit dat in 1906 tijdens zijn ministerschap van Koloniën het budget 170 millioen bedroeg, wat toen een politiek van de roekelooste soort werd geacht. Thans bedraagt de begrooting 957 millioen. Niettegenstaande nieuwe belastingen hielden de inkomsten geen gelijken tred met de uitgaven, waardoor het voorloopig geraamd tekort op den geheele dienst 157 millioen bedraagt. Het tekort op den buitengewonen dienst moet nog belangrijk verhoogd worden in verband met de geringe opbrengst van de productenbelasting, waarvan de raming van 120 millioen moet worden teruggebracht tot 23 millioen. Dit tekort op buitengewoon is echter niet ernstig, hoofdzaak is, dat de gewone middelen de gewone uitgaven dekken anders loopt het krediet van Indië gevaar. Het loopende tekort op den gewonen dienst, dat 137 millioen bedraagt moet verdwijnen. Worden de voorstellen van den directeur van Financiën tot verhooging van enkele middelen aangenomen, dan wordt het tekort teruggebracht tot 66 millioen.

Mr. Fock was ervan overtuigd dat alle aanwezigen krachtig zullen meewerken om het tekort te doen verdwijnen. Gebleken is dat men zich in vele gevallen niet stoort aan de begrooting voor 1920; de toegestane fondsen zijn overschreden met ruim 350 millioen, hetgeen Mr. Fock een allerbedenkelijkst feit noemde.

Een weldoende bliksemstraal.

Te Upper Edmonton bij Londen sloeg de bliksem in een huis en verbrijzelde vrijwel alle meubelen en glaswerk. De bewoonster, ee 66-jarige vrouw, viel bewusteloos neer, en ook twee jongens van 6 en 10 jaar geraakten buiten westen. Alle drie kwamen echter spoedig weer bij. Het bleek toen, dat de jongens, die voordien volslagen doof waren hun gehoor geheel hadden teruggekregen; zij antwoordden op vragen, die op normalen toon werden gedaan, terwijl men vroeger een geweer bij hun oor had kunnen afschieten, zonder dat zij het hoorden.

Getrouwd bij volmacht:

Mr. Ch. Ellis

EN

M. A. Kramers

Curacao
Rijsenburg

22 Juni 1921

De Heer en Mevrouw

J. A. de Groot-Ossenkopp

Hebben de eer kennis te geven van de geboorte van hun zoon,

Jacob Hyacint.

Curaçao 11 Juni 1921

Algemeen Nederlandsch Verbond.

Groep Nederl. Antillen.

Algemeene vergadering op Maandag den 27en Juni 1921, des avonds 8 uur in het gebouw van den Kolonialen Raad.

Punt van behandeling:

Verkiezing bestuurslid.

Het Groepsbestuur.